

Fiskeridirektoratets småskrifter

Nr. 9 — 1953

Melding fra Fiskeridirektoratets
driftsøkonomiske undersøkelser.

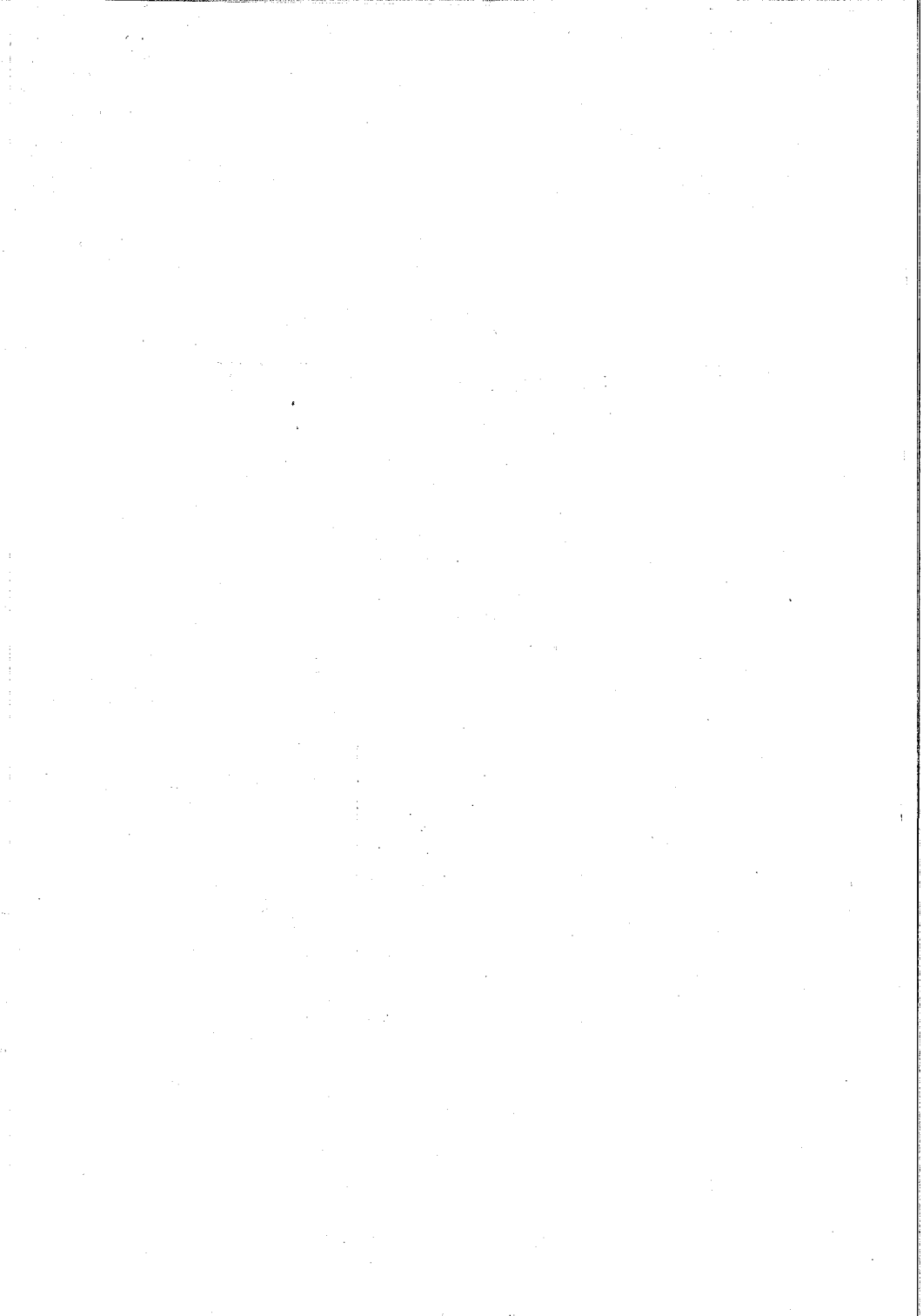
VINTERSILDFISKETS LØNNSOMHET 1953

Ved sekretær Arthur Holm

Særtrykk av »Fiskets Gang«
nr. 43 — 1953

Utgitt av
FISKERIDIREKTØREN

BERGEN
A/S JOHN GRIEGS BOKTRYKKERI
1 9 5 3

Med dette legges fram resultatene av direktoratets driftsøkonomiske undersøkelser for vintersildfisket 1953. Undersøkelsen for 1953 er en fortsettelse av den serie årlige undersøkelser som har vært foretatt for dette sesongfiske fra og med 1941, unntatt i årene 1944—46.

Undersøkelsen er som tidligere basert på frivillig inn-sending av regnskaper direkte til Fiskeridirektoratet. Regn-skapene avgis på et spesielt oppgjørsskjema som gjennom Noregs Sildesalslag sendes til et større utvalg av farkoster.

Deltakelse og representasjon.

Som det går fram av oppstillingen nedenfor, omfatter undersøkelsen i år i alt 66 færre farkoster enn i fjor.

	1952	1953
Garnfarkoster i undersøkelsen	376	302
Snurpere i undersøkelsen	98	106
	<hr/>	
I alt	474	408

Imidlertid var også den totale deltakelse gått en del tilbake fra foregående år. I 1952 var tallet på garnfarkoster med fangstmengde over 100 hl i alt 1885, mens det tilsvarende tall for 1953 var 1587. Representasjonsprosenten for garn kom således også i år til å ligge på om lag 19 pst. (se oppstillingen nedenfor). For snurperne økte den totale deltakelsen fra 474 farkoster i fjor til 482 i år, mens utvalget i undersøkelsen samtidig gikk opp fra 98 til 106 farkoster,

slik at representasjonsprosenten ble noe større, nemlig 22 pst.

	I alt ¹	I under- søkelsen	pst.
Garn.			
Antall farkoster	1 587	302	19.0
Fangstmengde, hl.	2 413 956	494 072	20.5
Fangstverdi, kr.	41 240 821	8 552 942	20.7
Snurp.			
Antall farkoster	482	106	22.0
Fangstmengde, hl.	3 996 578	1 058 304	26.5
Fangstverdi, kr.	71 566 347	18 581 058	26.0

Representativiteten.

Spørsmålet om hvorvidt en kan nytte de forskjellige regnskapstall i undersøkelsen — f. eks. fangstverdi, kostnader, lotter o. l. — som uttrykk for tilsvarende størrelser i hele massen, er et spørsmål om undersøkelsesmaterialets representativitet. I noen utstrekning kan en kontrollere dette. En kjenner nemlig både fangstmengde og -verdi for både garnflåten og snurpeflåten i undersøkelsesåret, samt deltakelsen. Når det gjelder størrelsesfordelingen av flåten har en oppgaver for året som går foran undersøkelsesåret. Disse oppgaver kan også nyttes idet variasjonene fra år til år ikke er store.

Når en i det etterfølgende i dette avsnitt taler om at visse data i undersøkelsen ligger for *høyt* eller *lavt*, eller at undersøkelsen viser for *gode* eller *dårlige* resultater, er det hele tiden i forhold til hva en mener den samme størrelse i hele massen faktisk har vært.

Av oppstillingen ovenfor ser en at mens tallet på *garnfarkoster* i undersøkelsen utgjorde 19 pst. av alle garn-

¹ Oppgaver fra Noregs Sildesalslag.

farkoster, omfattet deres fangstmengde 20.5 pst. av all garnfangst. Dette er bare et annet uttrykk for forskjellen i den gjennomsnittlige fangstmengde i utvalg og masse, som var henholdsvis 1636 hl og 1521 hl pr. farkost.

Av dette kan en slutte at en i utvalget i sin helhet har fått med for mange *gode* garnfarkoster, d. v. s. farkoster med stor fangstmengde. Da store farkoster gjennomgående har større fangstmengder enn mindre farkoster, er det naturlig å søke forklaringen i at en har fått med for mange *store* farkoster. En ser da også av tab. 1 at de store garnfarkostene er langt sterkere representert i 1953-undersøkelsen enn i 1952-undersøkelsen. Tar en det forhold i betraktning at prosentfordelingen for «alle garnfarkoster» i 1952 også omfattet farkoster med fangstmengde under 100 hl, mens derimot dette ikke var tilfelle for prosentfordelingen for garnfarkostene i undersøkelsen 1952, må 1952-undersøkelsen sies å være meget representativ m. o. t. farkoststørrelsen.

Men selv om det kan konstateres at undersøkelsen i år omfatter for mange store (og gode) farkoster, dersom en betrakter alle garnfarkoster under ett, kan en ikke dermed utlede om dette utsagn gjeldr samtlige tre farkostgrupper, drivgarn, settegarn og kombinerte, eller bare én eller to av dem, — og i tilfelle hvilken.

Tidligere publikasjoner.

«Vintersildfiskets lønnsomhet 1940—43», Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier 1943 — nr. 5.

«Vintersildfiskets lønnsomhet 1947—49», Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier 1949 — nr. 6.

«Vintersildfiskets lønnsomhet 1950», trykt i «Fiskets Gang» nr. 51, 1950. Også utgitt som særtrykk, «Fiskeridirektoratets Småskrifter» nr. 2 — 1951.

«Vintersildfiskets lønnsomhet 1951», trykt i «Fiskets Gang» nr. 47, 1951. Også utgitt som særtrykk, «Fiskeridirektoratets Småskrifter» nr. 13 — 1951.

«Vintersildfiskets lønnsomhet 1952», trykt i «Fiskets Gang» nr. 39—40, 1952. Også utgitt som særtrykk, «Fiskeridirektoratets Småskrifter» nr. 8, 1952.

Tabell 1.

	Garnfarkoster i undersøkelsen		Alle garnfarkoster	
	1952 %	1953 %	1951 %	1952 %
Under 35,0 fot	1,3	0,9	7,2	8,2
35,0—39,9 fot	8,5	3,3	12,9	8,9
40,0—44,9 »	18,9	12,3	20,9	20,1
45,0—49,9 »	18,9	11,3	22,2	21,9
50,0—54,9 »	19,4	19,2	12,8	14,3
55,0—59,9 »	10,6	14,6	10,2	9,6
60,0—64,9 »	10,4	16,2	6,2	7,1
65,0—69,9 »	7,5	12,3	3,5	4,0
70,0 fot og over	4,5	9,9	3,2	3,1
Uoppgitt lengde	—	—	0,9	2,8
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0
Gjennomsnittslengde	Fot 51,1	Fot 56,6	Fot 48,9	Fot 48,4

Alle forhold tatt i betraktning, ser det imidlertid ut til at det er spesielt for drivgarn en har fått med for mange store og gode farkoster (stor fangstmengde). Derimot ser det ut til at de øvrige grupper, settegarn og kombinerte, er bra representative m. o. t. disse størrelser. Den gjennomsnittlige farkoststørrelse og gjennomsnittsfangsten for «alle garnfarkoster under ett» ligger således noe for høyt både som følge av at de store driverne er for sterkt representert, og videre på grunn av at de enkelte farkostgrupper går inn i undersøkelsesmaterialet i et annet forhold enn i hele massen.

Gjennomsnittsfangsten for hele *snurpeflåten* var i 1953 om lag 8290 hl pr. farkost, — verdien om lag kr. 148 500 pr. farkost. I undersøkelsesmaterialet var de tilsvarende tall i 1953 h.h.v. 9984 hl og 175 293 kr. (se tab. II a). Forskjellen var altså betydelig. Det er naturlig å søke årsaken til denne forskjellen i det forhold at en har fått med for mange store farkoster i utvalget. Studerer en tab. 2 ser en at i 1952 besto 41.4 pst. av snurpeflåten av farkoster på 100 fot og over, og 58.6 pst. av farkoster under 100 fot. I utvalget i 1953 har en 57.6 pst. av farkostene i størrelsen 100 fot og over, og 42.4 pst. under 100 fot, — altså et motsatt forhold. De store fangstmengdene har således fått for stor vekt i gjennomsnittet for hele utvalget (for dampfarkostene og motorfarkostene på 100 fot og over). Dette forklarer imidlertid ikke hele forskjellen. Også gjennomsnittsfangsten for de ulike farkostgrupper må avvike noe fra de tilsvarende gjennomsnitt i hele massen. Sammenholdt med resultatene fra tidligere års undersøkelser, er det grunn til å anta at det er særlig tallet for den minste snurpergruppen (under 100 fot) som ligger for høyt. Hvor mye for høyt, er ikke godt å si. Under forutsetning av at fangstmengdene for de øvrige grupper er riktige, vil differansen utgjøre om lag 1700 hl. I den utstrækning også fangstmengden for de andre farkostgrupper ligger for høyt, vil sjølsagt denne differansen reduseres.

Tabell 2.

	Snurpere i undersøkelsen		Alle snurpere	
	1952 %	1953 %	1951 %	1952 %
Under 50 fot	—	—	2,5	4,5
50,0—59,9 fot	2,0	—	2,8	3,6
60,0—69,9 »	5,1	3,7	5,1	4,7
70,0—79,9 »	10,2	6,6	10,3	9,9
80,0—89,9 »	15,3	15,1	16,7	15,8
90,0—99,9 »	23,5	17,0	18,8	20,1
100,0—109,9 »	13,3	20,8	17,4	15,0
110,0—119,9 »	13,3	16,0	15,6	14,8
120,0—129,9 »	8,2	13,2	5,5	6,1
130,0 fot og over	9,1	7,6	5,1	5,3
Uoppgitt	—	—	0,2	0,2
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0
Gjennomsnittslengde	Fot 98,6	Fot 102,2	Fot 96,0	Fot 94,6

56,1

42,4

56,2

58,6

43,9

57,6

43,8

41,4

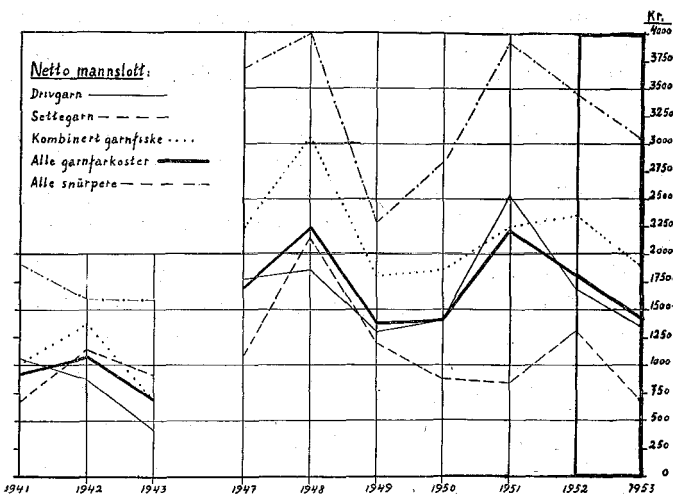

Fig. 1.

Hovedtabellenes form.

Hovedtabellene for 1953 (tab. I og II) er utarbeidet på samme måte som for 1952. (For en nærmere beskrivelse se «Fiskeridirektoratets Småskrifter» nr. 2, 1951).

Nedenfor skal en beskrive tabellene i hovedtrekk:

Tabell I. (Garnfarkoster). På grunn av noe svakere representasjon, har en i år ikke splittet materialet opp i så mange undergrupper som tidligere. For drivgarn er det bare skilt mellom farkoster over og under 55 fot, — tidligere var sistnevnte gruppe igjen delt i to. For settegarn hadde en før hele fire størrelsesgrupper, i år har en bare to, og skillet er satt ved 40 fot. De kombinerte er gitt samme gruppering som driverne. I og med at en bare har slått sammen noen av de tidligere brukte undergrupper, er muligheten for sammenlikning med tidligere år bibeholdt.

Punkt 11—14. Ikke alle oppgjør har hatt en fordeling av delingsfangsten på samtlige tre kategorier «farkost», «redskap» og «mannskap». Der en slik fordeling har manglet, er den blitt beregnet.

Punkt 10 a og 18. Utgifter til brensel og smøreolje er i sin helhet oppført under punkt 18. Den del av disse utgifter som har vært dekket som fellesutgifter, er ført opp under punkt 10 a. Differansen har vanligvis vært dekket av farkostparten.

Punkt 19 omfatter alle utgifter før og under sesongen til nyanskaffelse og vedlikehold av redskaper. Trekker en redskapsutgiftene under punkt 10 c fra redskapsutgiftene under punkt 19, får en fram de redskapsutgifter som i overveiende grad er blitt dekket av redskapsparten.

Punkt 10 b og 16. Utgifter til proviant (ikke tørrmat) har vært dekket dels som fellesutgifter og dels som særutgifter for mannskapet.

Punkt 24. På spørreskjemaet ble fiskets varighet definert som tidsrommet fra den dag lottmannskapet ble beordret ombord til den dag det gikk fra borde igjen. Den tid utover dette som måtte være anvendt i samband med forbereding og avslutting av fisket, har en ingen opplysninger om.

Tabell II. (Snurpefarkoster). Som nevnt foran har en i år gitt tabellen for snurpere en noen annen form enn tidligere. Under punkt A er det gitt en kort karakteristikk av undersøkelsesmaterialet. Dernest er det under punkt B gitt en framstilling av oppgjøret slik det har vært foretatt med mannskapet. Fellesutgiftene er ikke spesifisert her, men nedenfor under punkt C. 2. Under punkt C er satt opp det fullstendige driftsregnskap for rederi og mannskap. Punkt D gir opplysninger om redskapsutstyret, og punkt E om fiskets varighet.

Samme størrelsesgruppering som tidligere er beholdt. Av de enkelte regnskapsdata under punkt C er det bare avskrivninger på redskap som ikke har vært tatt med i tabellen for snurpere tidligere. Renter på gjeld er i år tatt ut av

tabellen. Renteposten utgjorde kr. 2683 i gjennomsnitt for alle snurpere i 1953.

Nedenfor skal en knytte noen merknader til enkelte regnskapsposter:

Punkt B. 1 og B. 2. I likhet med fjorårets undersøkelse er godtgjørelse til hjelpere («boms») trukket fra i fangstmengde og verdi.

Punkt B. 10 omfatter proviantutgifter som mannskapet har hatt på felles lag, dog ikke tørrmatutgifter som hver mann måtte ha særskilt. $\text{Punkt B. 9} \div \text{B. 10} = \text{B. 11}$.

Punkt C. 2 og C. 3 a. Regnskapsdataene under disse punkter er basert på fullstendige og pålitelige oppgaver. Annerledes forholder det seg med regnskapsdataene under punkt C 3 b. Her har en i noen utstrekning måttet benytte seg av beregninger, da oppgavematerialet har vært ufullstendig. Dessuten dreier det seg her om regnskapsoppgaver som i stor utstrekning må bli preget av oppgavegiverens skjønn. Bortsett fra posten «avskrivninger på redskap» har en imidlertid for alle disse posters vedkommende holdt seg til de tall som er gitt opp i spørreskjemaet. I de tilfeller spørsmålene ikke er blitt besvart, har en nyttet beregninger. Alt i alt blir således utsagnskraften til regnskapsoppgavene under punkt C. 3 b ikke så god som for de øvrige oppgavene, så tallene må brukes med forsiktighet. Dette gjelder sjølsagt også tallene under punkt C. 4, — rederiets netto driftsinntekter.

De avskrivningsprosjenter som er oppgitt for farkosten, varierer fra 5 til 10 prosent, — de fleste fra 6 til 8 prosent. Hvilket verdigrunnlag som har vært nyttet, går ikke klart fram av oppgavene.

Avskrivningene på redskap er beregnet slik:

Årlig tap og forringelse av nøter med utstyr (ikke notbåter og lettbåter) er anslått til å utgjøre 25 pst. av verdien (p. D. 2). Tap og skade har en imidlertid oppgave over (p. C. 3 a). Disse beløp trekkes fra. Til resten legges så avskrivninger på notbåter og lettbåter, hvilket er anslått

til 5 pst. av verdien (p. D. 3). De totale avskrivninger kommer således til å omfatte både «Redskapstap, redskaps-skade» (p. C. 3 a) og «Avskrevet på redskap» (p. C. 3 b).

Driftsresultatene for garn.

Lottmannskapets inntekter.

Betrakter en det innbyrdes forhold mellom de tre bruksartene, drivgarn, settegarn og kombinerte (se tab. I) ser en at den sistnevnte viser de høyeste tall både m. o. t. fangstmengde og netto mannslott i sesongen. Lavest ligger settegarnsgruppen med en fangstmengde på ikke fullt en tredjedel av de kombinertes fangstmengde, og en netto mannslott på godt og vel en tredjedel. De største driverne hadde en fangstmengde som lå like opp til de største kombinerte garnfarkostene. Netto mannsлотten var imidlertid atskillig lavere på de største driverne enn på de største kombinerte. På de minste driverne oppnådde mannskapet bare vel halvparten så store lotter som på de minste kombinerte.

Betrakter en netto-ukelottene, finner en ikke den store forskjell mellom settegarnsfarkostene og de øvrige. Dette må ses i sammenheng med settegarnsfiskets korte sesong i forhold til de øvrige. De minste settegarnsfarkostene oppviste til og med like store ukelotter som de minste driverne. De kombinerte garnfarkostene hadde i gjennomsnitt 12 dager lenger driftstid enn driverne, så utregnet pr. uke var ikke mannsлотten på de kombinerte stort høyere enn på de største driverne.

I figur 1 er gitt en grafisk framstilling av nettomanslottene for årene 1941—43 og 1947—53. Av denne ser en at nedgangen i netto-mansлотten (i gjennomsnitt for alle garnfarkoster) fra 1951 til 1952 fortsatte i 1953. I perioden 1947—53 oppviste både 1947 og 1948, 1951 og 1952 høyere lotter enn 1953. Og mens en i 1952 hadde en stigning i lottene både for settegarn og kombinerte, hadde en

i 1953 nedgang for samtlige bruksarter. Nedgangen har vært sterkest for settegarn, — det er bare 1941 som viser lavere tall for netto-mannslotten på settegarn.

I tab. 5 er gitt en oversikt over netto-mannslottene i årene 1949—1953.

Farkostens inntekter og kostnader.

Da de siste tre årene representerer et godt år, et midt-dels år og et mindre godt år i vintersildfisket (en tenker her på de lotter mannskapet har oppnådd), kan det være av interesse å forsøke å komme fram til et uttrykk for hvor store netto driftsinntekter farkosteieren har hatt etter at alle kostnader har vært dekket. I tabell I finnes bare tall for brutto-farkostpart, samt oppgave over de utgifter til brensel- og smøreolje som har vært dekket av farkostparten. Skal en imidlertid komme fram til farkostens netto-driftsinntekter, trenger en i tillegg oppgave over farkostens årskostnader, så som vedlikehold, assurance og avskrivninger, og den andel av disse kostnader som kan henregnes til vintersildsesongen. Slike oppgaver har en ikke kunnet innhente direkte fra fiskeren, så en har vært nødt til å nytte beregninger for disse posters vedkommende (se tabell 3). Det må her understrekes at de beregnede tall ikke gjør krav på å være annet enn grove anslag for de størrelser det her dreier seg om.

Som det går fram av tabell 3 er det bare for 1953 en har søkt å komme fram til et kostnadsoverslag for de ulike farkostgrupper. Når de samme tallstørrelser i tabellen også er nyttet som anslag for årskostnadene også i de to foregående år, er ikke det gjort ut fra den tro at størrelsene også faktisk har vært konstant. Tvert imot regner en med at en nøyaktig beregning ville vist forskjell i kostnadstallene fra år til år, både som følge av forandringer i prisnivå og som følge av variasjon i undersøkelsesmaterialets sammensetning. Da det ikke har vært mulig å foreta den nød-

Tabell I.

Vintersildfisket 1953. Regnskapsresultater. Garnfarkoster.

	Drivgarn			Settegarn			Kombinert garnfiske			Alle garnfarkoster under ett
	I	II	Alle	I	II	Alle	I	II	Alle	
	Under 55,0 fot	55,0 fot og over		Under 40,0 fot	40,0 fot og over		Under 55 fot	55 fot og over		
1. Antall fark. i undersøk. . .	51	129	180	9	29	38	52	32	84	302
2. Gjennomsn. lengde i fot . .	49,8	63,9	60,0	35,9	44,0	42,1	46,7	60,8	52,1	56,6
3. Gjennomsn. antall HK . . .	40	77	66	19	28	26	36	63	46	52
4. Antall mann i alt	382	1 241	1 623	44	167	211	341	246	587	2 421
5. Ant. mann (lottakere) pr. farkost.	7,5	9,6	9,0	4,9	5,8	5,6	6,6	7,7	7,0	8,0
<i>Gjennomsnitt pr. farkost:</i>										
<i>Oppgjør:</i>										
6. Fangstmengde, hl	1 106	2 018	1 760	433	578	544	1 734	2 082	1 866	1 636
7. Fangstverdi . . . . . kr.	19 167	35 398	30 799	6 390	9 102	8 460	28 572	34 926	30 993	28 042
8. Andre inntekter . . . . . »	34	405	300	—	308	235	222	303	253	279
9. Inntekter i alt (bruttof.) »	19 201	35 803	31 099	6 390	9 410	8 695	28 794	35 229	31 246	28 321
10. Fellesutgifter . . . . . »	833	1 983	1 657	384	745	659	1 855	2 177	1 978	1 621
Herav:										
a) Brensel- og smøreolje m.v. . . . . . »	627	1 486	1 245	244	546	474	1 294	1 751	1 468	1 210
b) Proviant . . . . . »	112	317	260	117	179	164	420	289	370	279
c) Garnsk. og redsk.tap »	17	30	27	23	10	13	78	37	63	35
d) Diverse . . . . . »	57	150	125	—	10	8	63	100	77	97
11. Delingsfangst . . . . . »	18 368	33 820	29 442	6 006	8 665	8 036	26 939	33 052	29 268	26 700
Herav får:										
12. Farkosten . . . . . »	4 482	9 733	8 245	715	1 638	1 419	5 873	7 834	6 620	6 934
13. Redskapene . . . . . »	4 996	8 770	7 701	2 336	2 504	2 464	7 678	9 387	8 329	7 217
14. Mannskapet . . . . . »	8 890	15 317	13 496	2 955	4 523	4 153	13 388	15 831	14 319	12 549
15. Som gir mannslott . . . »	1 186	1 592	1 477	604	786	748	2 042	2 059	2 049	1 544
16. Utgifter til felles prov. pr. » mann . . . . . »	85	144	127	40	49	47	136	181	155	125
17. Netto mannslott . . . . . »	1 102	1 448	1 350	564	737	701	1 906	1 878	1 894	1 419
<i>Spesielle utgifter i anledning sesongen:</i>										
18. Brensel- og smøreolje m.v. »	1 016	1 864	1 624	399	538	505	1 348	2 064	1 621	1 482
19. Redskapsutgifter . . . . . »	3 756	6 289	5 594	1 562	2 170	2 026	4 949	5 302	5 084	5 003
20. Disse utgifter tilsammen »	4 772	8 153	7 218	1 961	2 708	2 531	6 297	7 366	6 705	6 485
<i>Redskapsutstyret:</i>										
21. Antall garn	47	80	71	36	43	41	88	122	101	76
22. Verdi av garn med tilhørende utstyr da sesongen tok til, i alt pr. farkost, kr.	12 655	21 396	18 919	6 244	7 321	7 067	19 795	25 540	21 984	18 280
23. Gjennomsn. pr. garn, kr. . .	269	268	268	173	170	172	225	209	218	241
<i>Fiskets varighet:</i>										
24. Fiskets varighet i døgn ¹ . .	49	53	52	28	32	31	64	64	64	53
25. Antall fangstdøgn	10	13	12	7	8	8	18	20	19	13
26. Netto mannsl. pr. uke ² , kr.	155	191	183	155	159	158	207	206	207	187
<i>Prosenttall:</i>										
27. Bruttofangst	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
28. Fellesutgifter	4,3	5,5	5,3	6,0	7,9	7,6	6,4	6,2	6,3	5,7
29. Delingsfangst	95,7	94,5	94,7	94,0	92,1	92,4	93,6	93,8	93,7	94,3
30. Til farkosten	23,3	27,2	26,5	11,2	17,4	16,3	20,4	22,2	21,2	24,5
31. Til redskapene	26,0	24,5	24,7	36,6	26,6	28,3	26,7	26,6	26,7	25,5
32. Til mannskapet	46,4	42,8	43,5	46,2	48,1	47,8	46,5	45,0	45,8	45,3
33. Brensel- og smøreolje m.v. . .	5,3	5,2	5,2	6,2	5,7	5,8	4,7	5,9	5,2	5,2
34. Redskapsutgifter	19,6	17,6	18,0	24,5	23,1	23,3	17,2	15,0	16,3	18,7
35. Disse utg. tils. (33+34) . .	24,9	22,8	23,2	30,7	28,8	29,1	21,9	20,9	21,5	22,9

¹ Fra lottmannskapet kom ombord til det gikk fra borde igjen. ² Etter fratrekk av utgifter til fellesproviant. (16).

vendige justering av kostnadstallene for 1951 og 1952, har en likevel nyttet kostnadstallene for 1953, ut fra den betraktning at årskostnadene har en langt større stabilitet over en periode på tre år, enn fangstinntektene. Om tallene for netto driftsinntekten i 1951 og 1952 blir usikre, vil de likevel, — sammenholdt med netto driftsinntektstallene for 1953, — gi et inntrykk av *nivået* for denne størrelse i perioden 1951—53. Og noe mer gjør ikke beregningen krav på å si.

Følgende merknader skal gjøres til tallene i kol. 3—8 i tabellen:

Vedlikeholdskostnadene (kol. 3) er beregnet på grunnlag av Fiskeritellingen 1948, 3. hefte, tab. 168 og størrelsesfordelingen av farkostene i 1953-undersøkelsen. En har regnet med 40 pst. prisstigning fra 1948 til 1953.

Opgavene over assurance (kol. 4) bygger på regnskapsdata fra regnskapspliktige debitorer i Statens Fiskarbank.

Avskrivningene (kol. 5) er satt til 8 pst. av den verdi (av farkost med utstyr) som oppsynssjefen oppgir i Vintersildberetningen 1952. I henhold til denne var gjennomsnittsverdien pr. farkost om lag kr. 94 500 for driverne, kr. 31 000 for settegarn og om lag kr. 58 000 for kombinerte. (Verdigrunnlaget er antakelig salgsverdi).

Av summen av beregnede årskostnader for 1953 (kol. 6) har en henregnet til vintersildfisket *anslagsvis* 40 pst. for driverne, 30 pst. for settegarn og 50 pst. for de kombinerte.

Redskapens inntekter og kostnader.

Tabell 4 viser en beregning av hvor store netto driftsinntekter redskapseierne har hatt i de siste 7 årene. Tallene i kolonne 1, 2 og 5 er hentet fra de driftsøkonomiske under-

Tabell 3.

Beregning av farkostenes netto driftsinntekter 1951—53. Gjennomsnitt pr. farkost.

	Farkost part	Sesong- kostnad	Beregnete årskostnader			I alt	Andel av års- kostnad, vintersildf.		Netto drifts- inntekter
			Vedlike- hold	Assu- ranse	Avskriv- ning		%	kr.	
			kr.	kr.	kr.		kr.	kr.	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Drivgarn.....	1951	16 001	613					7 840	7 548
	1952	9 635	433					7 840	1 362
	1953	8 245	379	9 100	3 000	7 500	19 600	40	7 840
Settegarn	1951	1 664	118					1 800	÷ 254
	1952	2 295	96					1 800	399
	1953	1 419	31	3 500	1 000	2 500	7 000	30	1 800
Kombinert	1951	7 777	66					6 800	911
	1952	8 128	123					6 800	1 205
	1953	6 624	153	7 000	2 000	4 600	13 600	50	6 800
Alle garn	1951	10 484	334					6 410	3 740
	1952	7 883	290					6 410	1 183
	1953	6 934	272	7 500	2 360	5 780	15 640	41	6 410

Tabell 4.

Beregning av redskapens netto-driftsinntekter 1947—53. Gjennomsnitt pr. farkost.

	Redskapspart	Vedlikehold, nyanskaffelse	Vedlikehold, avskrivning	Netto drifts- inntekt	Redskaps- verdi ved årets begynnelse	
		kr.	kr.	kr.	kr.	
		1	2	3	4	5
Drivgarn	1947	10 403	4 620	4 265	6 138	11 225
	1948	11 111	3 603	4 013	7 098	10 560
	1949	7 352	4 875	4 769	2 583	12 549
	1950	7 322	5 590	5 358	1 964	14 101
	1951	13 093	7 114	6 455	6 638	16 987
	1952	8 496	7 204	6 632	1 864	17 452
	1953	7 701	5 567	7 189	512	18 919
Settegarn	1947	4 441	1 900	1 539	2 902	4 810
	1948	8 623	2 338	1 795	6 828	5 610
	1949	5 118	2 535	2 163	2 955	6 759
	1950	3 145	2 645	2 815	330	8 797
	1951	3 570	2 020	2 399	1 171	7 496
	1952	7 224	2 002	2 457	4 767	7 679
	1953	2 464	2 013	2 261	203	7 067
Kombinert	1947	11 195	4 420	4 094	7 101	12 040
	1948	17 092	4 670	4 736	12 356	13 930
	1949	8 226	5 001	4 725	3 501	13 897
	1950	8 926	6 271	5 848	3 094	17 201
	1951	10 520	5 394	5 409	5 111	15 908
	1952	10 578	5 558	5 656	4 922	16 634
	1953	8 329	5 021	6 215	2 114	18 280

søkelser for hvert av årene. Kolonne 3 viser summen av vedlikehold og avskrivninger for hvert av årene, og disse tallene er en kommet fram til på grunnlag av følgende beregning: For hele perioden 1947—53 har en summert opp alle vedlikeholds- og nyanskaffelseskostnader, og så regnet ut hvor mange prosent dette beløp utgjør av summen av redskapsverdiene for samme periode. For drivgarn utgjør denne prosent 38, for settegarn 32 og for kombinerte 34. For drivgarn f. eks. er så 38 pst. av redskapsverdien ved hvert års begynnelse nyttet som anslag for summen av vedlikeholds- og avskrivningskostnader for hvert av årene. På samme måte er tilsvarende tall for settegarn og kombinerte regnet ut, bare med den forskjell at for disse bruksarter er nyttet h.h.v. 32 og 34 pst.

Sammenlikner en kol. 2 og kol. 3, legger en merke til at bevegelsene i førstnevnte tallrekke er mer ujevn enn i sistnevnte. En må i den forbindelse huske på at nyanskaffelsene ett år i en viss utstrekning blir påvirket av hvor store redskapsinntektene har vært i året før, og da variasjonene i inntekt er ganske store fra år til år, vil nyanskaffelsesrekken få et annet forløp enn hva det faktiske nyanskaffelsesbehovet skulle tilsi i de enkelte år.

Det er imidlertid rimelig å anta at summen av nyanskaffelser og vedlikehold av redskapen i løpet av hele perioden gir et tilnærmet uttrykk for hva som er tapt, slitt og påkostet i vedlikehold i samme periode. Tallene i kolonne 3 viser en rimelig utvikling når en tar den stigende redskapsverdi (forårsaket av større redskapsbeholdninger ved opphevelsen av rasjoneringen, og av prisstigning) i betraktning.

Det går fram av kolonne 4 at nettodriftsinntekten for drivgarn i årene 1949—53 har ligget på et lavere nivå enn for årene 1947—48. Et unntak er her 1951 som var et særs godt år for driverne. Et liknende forhold har en for de kombinerte. Dog ser det ut til at denne gruppen har bedre greid å holde netto-driftsinntekten oppe i de senere år. Settegarn har vist en liknende tendens som driverne, — for

Tabell II. a.

Vintersildfisket 1953. Regnskapsresultater. Smørperer.

	Damp- farkoster	Motorfarkoster			Damp- og motorfark. under ett
		Under 100 fot	100 fot og over	Alle	
A. 1. Antall farkoster i undersøkelsen	4	45	57	102	106
2. Gjennomsnittlig lengde i fot	119,7	84,7	114,8	101,5	102,2
3. Gjennomsnittlig antall HK	325	151	319	245	248
4. Antall mann i alt	86	858	1 167	2 025	2 111
5. Antall mann pr. farkost	21,5	19,1	20,5	19,9	19,9
6. Herav lottakere pr. farkost	16,0	15,7	15,9	15,8	15,8
<i>Gjennomsnitt pr. farkost:</i>					
B. <i>Bruttofangst, fellesutgifter m.m.</i>					
1. Fangstmengde	hl. 10.000	8.246	11.353	9.983	9.984
2. Fangstverdi ¹	kr. 165.996	141 204	194 586	171 038	170.845
3. Andre inntekter	» 4 635	2 344	6 096	4 437	4 448
4. Inntekter i alt (bruttofangst)	» 170 631	143 548	200 682	175 475	175 293
5. Fellesutgifter	» 4 945	3 660	5 181	4 510	4 527
6. Delingsfangst	» 165.686	139 887	195 501	170 965	170 766
Herav får:					
7. Farkost og redskap(rederiet)	» 114 299	94 069	133 471	116 088	116 020
8. Lottmannskapet	» 51 387	45 818	62 030	54 877	54 746
9. Brutto mannslott	» 3 212	2 912	3 894	3 464	3 454
10. Felles proviant pr. mann	» 449	361	435	403	404
11. Netto mannslott	» 2 763	2 551	3 459	3 061	3 050
12. Nettolott pr. mann pr. uke ³	» 252	253	311	287	286
C. <i>Brutto driftsinntekter, driftskostnader og netto driftsinntekter.</i>					
1. <i>Brutto driftsinntekter</i> (B. 4)	kr. 170 631	143 548	200 682	175 475	175 293
2. <i>Felles-driftskostnader</i> (B. 5)	» 4 945	3 660	5 181	4 510	4 527
Stuerthyre	» 3 614	2 716	3 948	3 404	3 413
Telefon, telegram o.l.	» 138	108	154	134	134
Assuransse av fangst og proviant	» 564	432	652	555	555
Annet	» 629	404	427	417	425
3. <i>Rederiets sær-driftskostnader:</i>					
a. <i>Spesielle for sesongen:</i>	kr. 69 653	34 605	60 712	49 193	49 881
Brensel og smørølje o.l.	» 19 884	5 782	9 968	8 121	8 565
Redskapstap, redskapsskade	» 8 595	3 952	6 869	5 582	5 696
Annet vedlikehold av redskap	» 9 091	5 697	9 363	7 746	7 796
Ekstralotter, hyrer, lønn	» 28 878	17 558	31 979	25 616	25 740
Diverse	» 3 205	1 616	2 533	2 128	2 084
b. <i>Andel av årskostnader:</i>	kr. 49 956	40 133	65 322	54 353	54 017
Vedlikehold av farkost	» 14 351	9 130	20 256	15 347	15 310
Dekks- og maskinrekvisita	» 7 175	1 399	3 408	2 521	2 697
Forsikring av farkost	» 3 650	3 004	5 710	4 517	4 484
Forsikring av redskap	» 1 875	1 736	1 771	1 756	1 760
Avskrevet på farkost	» 9 000	9 518	16 539	13 442	13 104
Avskrevet på redskap	» 8 905	13 616	13 129	13 487	13 314
Diverse	» 5 000	1 730	4 509	3 283	3 348
4. <i>Rederiets netto driftsinntekter</i> (B. 7 ÷ C 3.)	kr. ÷ 5 310	19 331	7 437	12 542	12 122
5. <i>Lottmannskapets netto driftsinntekter</i> (B. 8) ..	» 51 387	45 818	62 030	54 877	54 746
D. <i>Redskapsutstyret:</i>					
1. Antall nøter	2,8	2,8	3,2	3,1	3,0
2. Verdi av redskap med tilhørende utstyr da sesongen tok til	kr. 62 250	63 677	72 678	69 425	69 153
3. Verdi av notbåter og lett båter	» 38 750	32 986	36 558	34 265	34 435
E. <i>Fiskets varighet:</i>					
1. Fiskets varighet i døgn ²	77	71	78	75	75
2. Antall fangstdøgn	7	11	11	11	11

¹ Etter fratrukk av godtgjørelse til hjelperne («boms»). ² Fra lottmannskapet kom ombord til det gikk fra borde igjen.

³ Etter fratrukk av utgifter til felles proviant.

dem er det imidlertid 1952 som representerer det gode året etter 1948.

Driftsresultatene for snurperne.

Lottmannskapets inntekter.

Av snurperne er det motorfarkostene på 100 fot og over som viser de beste resultatene både fangstmessig sett, og når det gjelder mannlottene (se tab. II a). Forskjellen i netto mannlott mellom de største og minste motorsnurperne i utvalget, utgjør om lag kr. 900. Det er mulig at forskjellen har vært enda større mellom tilsvarende grupper i hele massen, da det ser ut til at det i utvalget er kommet med for mange gode farkoster blant de minste motorsnurperne (jfr. avsnittet om representativitet). I 1952 hadde mannskapet på de største kombinerte garnfarkostene nesten like stor nettolott som mannskapet på de minste motorsnurperne, — forskjellen var bare om lag kr. 100 i de sistnevntes favør. Også i 1953 var det lotten på de kombinerte garnfarkostene som lå nærmest opp til lotten på de små motorsnurperne, men forskjellen var større. Ved sammenlikning mellom netto mannlottene for garn og snurp må en imidlertid være merksam på at proviantutgiftene i større utstrekning trekkes fra før deling på snurperne enn på garnbåtene, slik at garnfiskerne av sine lotter må holde en del proviant sjø, noe som fiskerne på snurperne oftest slipper.

Fangstmengden og lottene på dampsnurperne ligger i år betraktelig under tilsvarende tall for de største motorsnurperne. Om dette er et trekk som har vært felles for hele flåten, er det vanskelig å ha en begrunnet mening om, da dampfarkostene er så svakt representert i utvalget, — bare 4 farkoster.

Da de store snurperne har noe lenger driftstid enn de små, h.h.v. 78 og 71 døgn, vil forskjellen i lotten utregnet pr. uke bli relativt mindre enn for nettosesonglotten. Og sammenlikner en ukelottene til garnfiskerne med uke-

Tabell II b.

Regnskapsresultater. Smurpere. Prosentfordeling.

	Damp- farkost	Motorfarkoster			Damp og motor under ett
		Under 100 fot	100 fot og over	Alle	
1. Brutto driftsinntekter i alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2. Rederiets brutto driftsinntekt	67,0	65,5	66,5	66,2	66,2
3. Lottmannskapets bto. driftsinntekter	30,1	31,9	30,9	31,3	31,2
4. Felles-driftskostnader:					
Stuerthyre	2,1	1,9	2,0	1,9	1,9
Assuransé av fangst og proviant	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Annet	0,5	0,4	0,3	0,4	0,4
5. Rederiets sær-driftskostnader.					
a. Spesielle for sesongen:					
Olje og annet til maskin	11,7	4,0	5,0	4,6	4,9
Redskapsutgifter	10,3	6,7	8,1	7,6	7,7
Hyrer m.v.	16,9	12,3	15,9	14,6	14,7
Diverse	1,9	1,1	1,3	1,2	1,2
b. Andel av årskostnadene:					
Vedlikehold av farkost	8,4	6,4	10,1	8,7	8,7
Dekks- og maskinrekvisita	4,2	1,0	1,7	1,4	1,5
Forsikring av farkost og redskap	3,2	3,3	3,7	3,6	3,6
Avskrevet på farkost	5,3	6,6	8,2	7,7	7,5
Avskrevet på redskap	5,3	9,5	6,5	7,7	7,6
Diverse	2,9	1,2	2,3	1,9	1,9
6. Rederiets netto driftsinntekter	÷ 3,1	13,4	3,7	7,1	6,9
7. Lottmannskapets netto driftsinntekter	30,1	31,9	30,9	31,3	31,2

lottene for notfiskerne, blir bildet et annet enn hva sammenlikningen av sesonglottene gir. Gjennomsnittlig driftstid for alle garnfarkoster var 53 døgn, mot 75 for alle snurpere. Mens netto-sesonglotten for alle snurpere og alle garnfarkoster var h.h.v. kr. 3050 og kr. 1419, var nettonkelottene h.h.v. kr. 286 og kr. 187.

Rederiets inntekter og kostnader.

Av en gjennomsnittlig bruttoinntekt på kr. 175 293 for alle snurpere, fikk rederiet kr. 116 020, eller om lag 66 pst. (se tab. II b). De små motorsnurperne fikk gjennomsnittlig 1 pst. mindre av bruttoinntekten enn de store.

De kostnader som denne rederiparten skal dekke, er for det første alle de kostnader som er spesielle for vintersildsesongen (punkt C. 3 a i tab. II a), og for det andre den del av årskostnadene som må belastes vintersildsesongen (punkt C. 3 b i tab. II a). Av de førstnevnte kostnader er det faste hyrer til mannskapet og ekstralotter som er de mest dominerende. For de små motorsnurperne utgjorde denne post 12,3 pst. av bruttoinntekten og for de store motorsnurperne hele 15,9 pst. Til drivstoff og annet maskinførbruk gikk det med h.h.v. kr. 5782 og kr. 9968, eller 4,0 og 5,0 pst. I alt hadde de store motorsnurperne nesten dobbelt så store spesielle sesongkostnader som de små, nemlig kr. 60 712 mot kr. 34 605.

Betrakter en alle kostnader på redskaper, — både vedlikehold og avskrivninger — under ett, legger en merke til at disse kostnader utgjør en større prosent av bruttoinntekten for de små motorsnurperne enn for de store, nemlig h.h.v. 16,2 og 14,6 pst. (I 1952 var de tilsvarende prosenter 12,6 og 10,8). Av årskostnadene er det ellers vedlikehold av farkosten og avskrivninger på farkosten som representerer de største kostnadsbeløp.

I tab. 6 er gitt en oversikt over de viktigste av rederiets kostnader for årene 1949—53. Vedlikeholds- og avskriv-

ningskostnadene både for farkosten og redskapen viser en jevnt stigende tendens i hele perioden. Drivstoff- og hyre-kostnadene varierer mer i takt med fangstinntekten. Til sammen utgjorde disse kostnadene om lag 85 pst. av rederiets samlede kostnader.

Neste tabell, tabell 7, viser rederiets totale kostnader stillet sammen med rederiets inntekter for samme periode. I tabellen har en beholdt skillet mellom de kostnader som er *spesielle* for sesongen (kol. 2) og den beregnede *andel av årskostnadene* (kol. 3). Sammenholdes tallene i kolonne 2 med tallene i kolonne 1, vil en legge merke til at det er ganske sterk samvariasjon, — hvilket også er naturlig, da hyrer og ekstralotter som er den dominerende av sesongkostnadene, er direkte avhengig av fangstinntekten.

Annerledes forholder det seg med årskostnadene (kol. 3). Disse viser en stadig stigning i løpet av perioden, — også i de år rederiinntekten har gått tilbake. Stigningen er jamnt 50 pst. fra 1950 til 1953.

Når en skal forklare denne store stigningen i vintersildfiskets andel av årskostnadene, må en først og fremst ha det forhold for øye, at *undersøkellesmaterialet ikke består av de samme farkoster fra år til år*. En kan således godt tenke seg at utvalget i de senere år har bestått av stadig kostbarere farkoster. Dette medfører stadig større avskrivningsgrunnlag og dermed større avskrivninger på farkosten, selv med samme avskrivningsprosenten fra år til år. Dessverre kjenner en ikke farkostverdien i undersøkelsesmaterialet hvert av årene, og er derfor avskåret fra å kontrollere et slikt utsagn. Når det gjelder redskapen derimot, har en oppgaver over verdien, — se kol. 6. I 1950 var gjennomsnittsverdien av redskapene (nøter og båter) for alle motorfarkoster 71 600 kr. mens den i 1953 var steget til 103 700 kr. Da avskrivningene på redskapen er beregnet som en fast prosent av redskapsverdien hvert år, kan det kanskje innvendes at dette vil føre til for store avskrivninger etter som redskapsverdien stiger. Resonnementet er da at i den utstrekning redskapsverdien stiger som følge

av større redskapsbeholdninger (flere nøter pr. farkost) skulle dette betinge lenger levetid og lavere avskrivningsprosent. I denne forbindelse må en imidlertid ta i betraktning at fisket vel drives stadig mere intens, med derav følgende stadig større tap og slit av redskapen. Dette at fisket drives stadig mere intens, vil sjølsagt betinge større vedlikeholds- og avskrivningskostnader både på farkost og redskap.

I tillegg til de faktorer som er nevnt, kommer så forandringer i prisnivået.

Det ser ikke ut til at en større prosent av rederiets årskostnader har vært henregnet til vintersildsesongen 1950 enn vintersildsesongen 1953.

I sesongen 1953 ble den beregnede netto driftsinntekt for de minste motorsnurperne kr. 19 331 og kr. 7437 for de største motorsnurperne (Dampfarkostene viste et underskott på kr. 5310. I denne forbindelse må understrekes på nytt dampfarkostenes svake representasjon i undersøkelsesmateriale). Det ville være av stor interesse å regne ut hvor stor prosent netto driftsinntekten utgjør av kapitalinnsatsen. Dessverre mangler en slike oppgaver.

Utregnet i prosent av brutto driftsinntektene (tab. II a, punkt C. 1) var rederiets netto driftsinntekter i 1953 13.4 prosent og 3.7 prosent for h.h.v. de små og store motorsnurperne. Prosenten var altså størst for de små motorsnurperne, og også i de tre foregående år hadde en et liknende forhold, selv om forskjellen mellom de to gruppene var gjennomgående mindre. (I 1950, 1951 og 1952 var prosentene 20.5, 22.6, 15.4 for de små motorsnurperne og 10.4, 15.4, 12.8 for de store).

Selv uten å kjenne den absolutte størrelse på forrentningsprosentene (netto driftsinntekten i prosent av kapitalinnsatsen) kan det være nærliggende å dra den slutning at de små motorsnurperne i utvalget har gitt en større forrentning enn de store. Av tabell 7, kol. 5 går jo fram at bare 1952 ga en vesentlig større nettodriftsinntekt for de store motorsnurperne enn for de små. I 1950 og 1953 var

netto driftsinntekten for de små motorsnurperne til og med betraktelig større enn for de store. Når det gjelder redskapen vet en at kapitalinnsatsen er minst på de små motorsnurperne (se kol. 6). Gjennomsnittstørrelsen på farkostene i gruppen «under 100 fot» er gjennomgående 85 fot, — i gruppen «100 fot og over» gjennomgående 115 fot. Hvor stor forskjell i farkostverdien (anskaffelsesverdien) dette representerer, er vanskelig å si noe eksakt om, — det vil jo bl. a. avhenge av forholdet nybygde/gamle farkoster og forholdet ombygde/ikke ombygde farkoster o. s. v. i h.h.v. den ene og den andre gruppen. Dersom en imidlertid innskrenker seg til å forutsette at farkostverdien er mindre på de små motorsnurperne enn på de store, uten å ta standpunkt til hvor mye, vil de beregnete netto driftsinntektene i kol. 5 bety en større forrentningsprosent for de små motorsnurperne enn de store.

Når det gjelder sammenlikning av netto driftsinntektene for de to farkostgruppene, vil en for øvrig bemerke at for *begge* grupper er om lag 41 pst. av årskostnadene henregnet til vintersildsesongen, — altså *samme* prosent. Om dette er realistisk er det vanskelig å ha noen begrunnet mening om. Tallene er som tidligere nevnt basert på rederens egne oppgaver.

Hvor stor prosent av årskostnadene som i det hele tatt skal belastes vintersildfisket, vil i en viss utstrekning avhenge av skjønn. I undersøkelsen har en holdt seg til rederens skjønn på dette punkt, og det er verd å legge merke til at denne prosenten (41 pst. i gjennomsnitt) er helt stabil fra år til år, enda utvalgets sammensetning varierer fra år til år.

Ved beregningen av rederiets netto driftsinntekt er sjølsagt første betingelse at en kommer fram til riktig tallmessig uttrykk for rederiets sesongkostnader og årskostnader. I foreliggende tilfelle er dette først og fremst spørsmål om beregningene av *avskrivninger på farkost og redskaper* er forsvarlige. Men dessuten vil det jo være av avgjørende betydning for netto driftsinntektens absolutte størrelse *hvor*

Tabell 5.

Netto mannslott¹⁾ 1949—1953. Gjennomsnitt pr. farkost.

	1949 kr.	1950 kr.	1951 kr.	1952 kr.	1953 kr.
<i>Drivgarn:</i>					
Under 45,0 fot	399	658	1 085	860}	1 102
45,0—54,9 fot	692	1 081	1 987	1 511}	1 448
55,0 fot og over	1 559	1 563	2 771	1 979	
Alle	1 308	1 411	2 550	1 680	1 350
<i>Settegarn:</i>					
Under 35,0 fot	773	378	286	246}	564
35,0—39,9 fot	1 053	523	496	869}	
40,0—44,9 fot	1 076	949	877	1 485}	737
45,0 fot og over	1 516	1 161	950	1 595}	
Alle	1 198	879	837	1 308	701
<i>Kombinert garnfiske:</i>					
Under 45,0 fot	1 714	1 488	1 802	2 248}	1 906
45,0—54,9 fot	1 645	1 825	2 196	2 296}	
55,0 fot og over	1 919	2 019	2 611	2 543	1 878
Alle	1 800	1 861	2 254	2 348	1 894
Alle garnfarkoster under ett	1 368	1 402	2 226	1 802	1 419
<i>Snurpenot:</i>					
Dampfarkoster	2 209	3 106	5 677	4 475	2 763
Motorfarkoster under 100,0 fot		2 499	3 022	2 653	2 551
Motorfarkoster 100,0 fot og over		3 028	4 298	4 479	3 459
Alle motorfarkoster	2 295	2 801	3 757	3 399	3 061
Damp og motor under ett	2 286	2 830	3 923	3 454	3 050

1) Etter fratrukk av utgifter til fellesproviant.

Tabell 6.

Snurp. De viktigste driftskostnader 1949—53. Gjennomsnitt pr. farkost.

	Drivstoff ¹⁾ kr.	Hyrer og ekstra- lotter kr.	Vedlikehold farkost kr.	Avskrivning, farkost kr.	Vedlikehold redskap kr.	Avskrivning, redskap kr.	Prosent av totale kostn. %
Dampfarkoster							
1949	15.808	21 972					
1950	16 679	28 829	11 526	2 303	3 970	13 144	85,5
1951	24 795	59 618	15 779	6 714	9 819	15 213	89,6
1952	23 643	44 539	19 500	8 875	15 095	18 620	88,0
1953	19 884	28 878	14 351	9 000	9 091	17 500	82,5
Motorfarkoster under 100 fot							
1949							
1950	5 595	15 927	6 368	5 091	4 380	11 813	83,3
1951	6.471	20 038	5 378	6 747	4 510	13 489	83,2
1952	6 972	20 762	9 609	8 852	4 319	14 480	86,4
1953	5 782	17 558	9 130	9 518	5 697	17 568	87,3
Motorfarkoster 100 fot og over							
1949							
1950	9 550	26 452	11 882	8 538	4 642	14 114	80,7
1951	12 226	38 988	14 877	14 144	7 411	15 268	85,8
1952	12 136	39 800	19 810	18 814	8 747	18 363	87,4
1953	9 968	31 979	20 256	16 539	9 363	19 998	85,8
Alle motorfarkoster							
1949	6 685	18 947					
1950	7 922	22 118	9 408	6 999	4 490	13 160	81,6
1951	9 750	30 835	10 790	10 961	6 163	14 504	85,0
1952	9 082	28 541	13 777	12 922	6 128	16 067	86,9
1953	8 121	25 616	15 347	13 442	7 746	19 069	86,3

1) Brensel- og smøreolje, kull og annet til maskinen.

Tab. 7. *Snurp. Farkostens og redskapenes (rederiets) inntekter, spesielle sesongkostnader, andel av årskostnader samt netto driftsinntekter 1949—53. Gjennomsnitt pr. farkost.*

	Rederiets part av delingsfangst kr.	Rederiets driftskostnader			Netto driftsinnt. kr.	Verdi av redskapen kr.
		Spesielle sesongkostn. kr.	Andel av årskostn. kr. ¹⁾	I alt kr.		
	1	2	3	4	5	6
Dampfarkoster	1949 85 660	61 711	—	—	—	—
	1950 117 497	62 767	26 609	89 376	28 121	69 700
	1951 205 642	104 115	43 056	147 171	58 471	79 250
	1952 166 992	92 208	55 829	148 037	18 955	96 400
	1953 114 299	69 653	49 956	119 609	÷ 5 310	101 000
Motor under 100 fot	1949 —	—	—	—	—	—
	1950 87 867	31 070	27 964	59 034	28 833	65 000
	1951 105 047	36 721	31 344	68 065	36 982	72 700
	1952 98 317	39 075	36 173	75 248	23 069	77 600
	1953 94 069	34 605	40 133	74 738	19 331	96 700
Motor 100 fot og over	1949 —	—	—	—	—	—
	1950 111 798	49 843	43 231	93 074	18 724	76 000
	1951 157 509	67 436	52 513	119 949	37 560	80 300
	1952 166 713	70 893	63 766	134 659	32 054	95 200
	1953 133 471	60 712	65 322	126 034	7 437	109 200
Alle motorfarkoster	1949 85 492	38 583	—	—	—	—
	1950 102 042	42 103	36 414	78 517	23 525	71 600
	1951 134 938	54 222	43 406	97 628	37 310	77 000
	4952 126 264	52 076	47 449	99 525	26 739	84 800
	1953 116 088	49 193	54 353	103 546	12 542	103 700

¹⁾ Omfatter ikke renter på gjeld.

stor andel av årskostnadene som belastes vintersildsesongen. I begge tilfeller har en vært nødt å bygge på skjønn, og dette må has i erindring ved bruk av tallene.

For øvrig vil en legge til at ved drøftingen ovenfor av rederiets driftsresultater, har en hele tiden beskeftiget seg med det *utvalg* av farkoster som undersøkelsesmaterialet omfatter. I hvilken utstrekning disse resultater kan gis gyldighet også for *hele den massen* utvalget er hentet fra, (hele flåten), vil være avhengig av hvor representativt utvalget er både m. o. t. inntektssiden og kostnadssiden. Hvor representativt utvalget er m. o. t. inntektsdataene, er omtalt tidligere. Når det gjelder kostnadsdataene, skal her bare kort bemerkes at brukt med kritikk, vil disse gi et godt bilde av kostnadsforholdene også for snurperne i sin helhet.

Sammenfatning.

Hovedinntrykket av årets undersøkelse er at vintersildfiskets lønnsomhet i 1953 var betraktelig dårligere enn i 1952.

Nedgangen i netto mannsloten var jamnt over kr. 400—600 for samtlige redskapsklasser. Snurperne gå også i år den langt høyeste netto mannsloten, — om lag kr. 3.000 i gjennomsnitt, mot om lag kr. 3.500 i 1952. Gjennomsnittslotten for garn utgjorde om lag kr. 1400, mot om lag kr. 1800 i 1952.

Lottene innen hver redskapsklasse avhenger imidlertid sterkt av farkoststørrelsen. Et fellestrekk for samtlige redskapsklasser synes å være at reduksjonen av lottene har vært sterkest for de store farkostene.

Ellers ser det ut til at nedgangen i netto-farkostinntektene og netto-redskapsinntektene har vært relativt sterkere enn nedgangen i netto manslottene både for garn og snurp.

Betingelsen for at en skal få en utsagnskraftig driftsøkonomisk statistikk er at undersøkelsesmaterialet er fyldig og jevnt. Undersøkelsesmaterialet for 1953 representerer

i så måte et beklagelig tilbakeskritt i forhold til det materialet en fikk inn året før. Absolutt var tilbakegangen i deltakelsen på 66 farkoster, og det var særlig de mindre garnfarkostene som sviktet. Derved ble de små farkostene ytterligere underrepresentert i utvalget. Når det gjelder snurperne var deltakelsen større enn året før. Det kunne imidlertid være ønskelig at de mindre snurperne ble sterkere representert. En håper dette vil rette på seg i neste års driftsøkonomiske undersøkelse for vintersildfisket.

INNHOOLD.

	Side
Deltakelse og representasjon	3
Representativiteten	4
Hovedtabellenes form	9
Lottmannskapets inntekter, garnbruk	12
Farkostens inntekter og kostnader, garnbruk	13
Redskapens inntekter og kostnader, garnbruk	16
Lottmannskapets inntekter, snurpere	22
Rederiets inntekter og kostnader, snurpere	24
Sammenfatning	31

Tabell.

I. Hovedtabell som viser resultatene av årets under- søkelse for garnfarkoster	14—15
II. a. Hovedtabell som viser resultatene av årets un- dersøkelse for snurpere	20—21
II. b. Hovedtabell for snurp, prosentfordeling	23
1. Farkostenes størrelsesfordeling, garn	6
2. Farkostenes størrelsesfordeling, snurp	8
3. Beregning av farkostens netto driftsinntekter, 1951—53, garn	17
4. Beregning av redskapens netto driftsinntekter, 1947—53, garn	18
5. Netto mannslott, 1947—53, garn og snurp	28
6. De viktigste driftskostnader, 1949—53, snurp	29
7. Beregning av rederiets netto driftsinntekter, 1949—53, snurp	30

Figur som viser grafisk framstilling av netto mannslot- tene, 1941/43 og 1947/53, garn og snurp	9
--	---